

Besluit

Notarieel Aktepapier - Besluit op bezwaar - [A-CIB]

Ons kenmerk : ACM/UIT/382013
Zaaknummer : ACM/17/011983
Datum : 20 juni 2017

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op het bezwaar van de heer [A-CIB], gericht tegen het boetebesluit van 17 februari 2017 met kenmerk ACM/DJZ/2017/201080. Het boetebesluit heeft betrekking op prijsafspraken tussen drie ondernemingen (JEA, CIB en XLP). De heer [A-CIB] is beboet als feitelijk leidinggever aan de overtredingen door de onderneming CIB met een boete van EUR 0. De bezwaren van de heer [A-CIB] zien op het gelijkheidsbeginsel en de relatieve evenredigheid van de boete. De ACM verklaart de bezwaren ongegrond.

1 Verloop van de procedure

1. Bij besluit van 17 februari 2017, kenmerk ACM/DJZ/2017/201080 (hierna: het bestreden besluit) heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) aan de heer [A-CIB] als feitelijk leidinggever aan de overtredingen van CIB Centraal InkoopBureau B.V. (hierna: CIB) een boete opgelegd. Op 24 maart 2017 heeft de heer [A-CIB] bezwaar aangetekend tegen het bestreden besluit.
2. Op 4 mei 2017 heeft de ACM de heer [A-CIB] uitgenodigd om zijn bezwaargronden mondeling toe te lichten. De heer [A-CIB] heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

2 Het bestreden besluit

3. De ACM heeft in het bestreden besluit vastgesteld dat Joh. Enschede Amsterdam B.V. (hierna: JEA), CIB en XLPapier B.V. (hierna: XLP) prijsafspraken hebben gemaakt bij de verkoop van notarieel aktepapier in de periode van 28 december 2006 tot en met 16 april 2013. De ACM heeft vastgesteld dat genoemde ondernemingen zich hierdoor schuldig hebben gemaakt aan overtreding van artikel 6, eerste lid, Mw en artikel 101 VWEU.
4. De ACM heeft de betrokken ondernemingen en twee natuurlijke personen die feitelijk leiding hebben gegeven aan de overtredingen boetes opgelegd. De ACM heeft de heer [A-CIB] aangemerkt als feitelijk leidinggever aan de overtreding door CIB en de heer [C-JEA] als feitelijk leidinggever aan de overtredingen door JEA. De ACM heeft voor de heer [A-CIB] voor dit feitelijk leidinggeven een boete van EUR 170.000 passend geacht. Omdat CIB mede namens de heer [A-CIB] een clementieverzoek heeft ingediend en de heer [A-CIB] de verplichtingen uit de toezegging volledig heeft nageleefd, heeft de ACM een boetevermindering van 100% toegepast. De aan de heer [A-CIB] opgelegde boete is als gevolg hiervan vastgesteld op EUR 0.
5. In het bestreden besluit is beschreven op welke wijze JEA, CIB en XLP onderling de verkoopprijs van notarieel aktepapier in Nederland hebben afgestemd. Ten eerste zijn CIB en

JEA met elkaar overeengekomen dat CIB een verkoopprijs zou hanteren die maximaal 5% onder de verkoopprijs van JEA zou liggen. Vervolgens zijn XLP en JEA met elkaar overeengekomen dat ook XLP een verkoopprijs zou hanteren die maximaal 5% onder de verkoopprijs van JEA zou liggen. Hierbij heeft JEA aan XLP aangegeven dat zij dezelfde deal zou krijgen als CIB.

6. Tussen XLP en JEA enerzijds en CIB en JEA anderzijds, werd er gesproken over het bestaan van een 5%-regel. Daarbij wisten CIB en XLP van elkaar dat zij dezelfde prijsafspraken met JEA hadden gemaakt en daarmee wisten CIB en XLP dat zij hetzelfde prijsniveau hanteerden. Bij de uitvoering van deze afspraak spraken zij elkaar hierop aan, zeker als afspraken niet werden nagekomen.
7. In onderstaande tabel staat welke ondernemingen in het bestreden besluit zijn aangemerkt als overtreder in de zin van de Mededingingswet en aan welke ondernemingen deze overtreding is toegerekend.

Onderneming	Rechtspersonen	Duur overtreding (dd/mm/jjjj)
CIB de heer [A-CIB]	CIB Centraal InkoopBureau B.V.	28/12/2006 t/m 16/04/2013
	CIB Holding B.V.	28/12/2006 t/m 16/04/2013
	Van Haeften Consulting B.V.	01/04/2011 t/m 16/04/2013
JEA de heer [C-JEA]	Joh. Enschedé Amsterdam B.V.	28/12/2006 t/m 16/04/2013
	Koninklijke Joh. Enschedé B.V.	28/12/2006 t/m 16/04/2013
XLP de heer [B-XLP]	XLPapier B.V.	03/07/2008 t/m 16/04/2013
	Stokworks B.V.	03/07/2008 t/m 16/04/2013

3 Onbetwiste feiten

8. De bezwaargronden van de heer [A-CIB] zien op het gelijkheidsbeginsel en op de relatieve evenredigheid van de boete voorafgaand aan clementiekorting. De feiten vastgesteld in het besluit worden daarmee niet betwist. De ACM verwijst voor deze feiten naar hoofdstuk 2 van het bestreden besluit.

4 Gronden

4.1 Gelijkheidsbeginsel

9. De heer [A-CIB] doet een beroep op het gelijkheidsbeginsel.¹ Nu ten aanzien van de heer [B-XLP] geen rapport is opgemaakt voor een overtreding wegens feitelijk leidinggeven, zou ook de heer [A-CIB] niet als overtreder in deze zin moeten worden aangemerkt. De heer [A-CIB] stelt zich daarbij op het standpunt dat de overwegingen van de ACM over de verschillen tussen de heer [C-JEA] en de heer [B-XLP] ook opgaan voor de heer [A-CIB].
10. De ACM kan deze stelling van de heer [A-CIB] niet volgen en zal hieronder uiteenzetten waarom er ten opzichte van de heer [B-XLP] geen sprake is van gelijke gevallen. Ten eerste is de heer [A-CIB] gedurende de gehele overtredingsperiode (28 december 2006 tot en met 16

¹ Dossierstuk 2017100784, bezwaargronden, p. 2.

april 2013) betrokken geweest bij de verboden gedragingen. De heer [B-XLP] is betrokken geweest vanaf 3 juli 2008.

11. Daarnaast heeft de heer [A-CIB] een grotere betrokkenheid bij de verboden gedragingen gehad dan de heer [B-XLP]. De heer [A-CIB] en de heer [C-JEA] stonden beiden aan de start van de prijsafspraken.² Zij zijn overeengekomen dat CIB een prijs zou hanteren die maximaal 5% onder de verkoopprijs van JEA zou liggen. Dezelfde prijsafspraken heeft de heer [C-JEA] in 2008 ook aan de heer [B-XLP] voorgelegd.³ Anders dan de heer [A-CIB] heeft de heer [B-XLP] de prijsafpraak als het ware aangeboden gekregen.
12. Tot slot heeft de heer [A-CIB] leidinggegeven aan zijn medewerkers die uitvoering hebben gegeven aan de prijsafspraken.⁴ De heer [B-XLP] had deze rol niet.
13. Uit het voorgaande volgt dat er geen sprake is van gelijke gevallen waar het de rol en de mate van betrokkenheid van de heer [A-CIB] en de heer [B-XLP] betreft. Om deze reden is er geen sprake van strijd met het gelijkheidsbeginsel.

4.2 Relatieve evenredigheid

14. De heer [A-CIB] stelt dat, hoewel de aan hem opgelegde boete op EUR 0 is gesteld, hij er belang bij heeft de relatieve evenredigheid van de boete aan de orde te stellen. Als reden hiervoor voert hij aan dat de boete-immuniteit pas zeker zou zijn als het bestreden besluit ten opzichte van alle betrokkenen onherroepelijk is. De boete van de heer [A-CIB] voorafgaand aan clementiekorting zou in verhouding tot de boete van de andere feitelijk leidinggever in deze zaak, de heer [C-JEA], veel te hoog zijn.⁵ De omstandigheden die zijn meegewogen bij de vaststelling van de boetehoogte van de heer [C-JEA] rechtvaardigen volgens de heer [A-CIB] niet dat de boete van de heer [A-CIB] voorafgaand aan de clementiekorting EUR 170.000 bedraagt, terwijl de boete voor de heer [C-JEA] EUR 200.000 bedraagt.
15. De ACM stelt voorop dat zij de aan de heer [A-CIB] opgelegde boete van EUR 0 juist acht. De procedures die de andere partijen voeren tegen het boetebesluit kunnen niet tot gevolg hebben dat de opgelegde boete van EUR 0 wijzigt. Dat zou immers reformatio in peius zijn. De heer [A-CIB] heeft daarom dan ook geen procesbelang bij deze bezwaargrond.

---

² Dossierstuk 2015207901, *getekende verklaring de heer [A-CIB]* d.d. 3-12-2015, p. 14-15 en dossierstuk 2016202825, *verklaring van de heer [C-JEA]* d.d. 4-3-2016, p. 13; Dossierstuk 2015205765, *Clementieverzoek CIB, Mail de heer [C-JEA] (JEA) aan de heer [A-CIB] (CIB)*, p. 31.

³ Dossierstuk 2015207269, *clementieverzoek met bijlagen XLP*, bijlage 20, p. 71; dossierstuk 2016205284, *administratie JEA, mail de heer [C-JEA] aan de heer [B-XLP]*, p. 980.

⁴ Dossierstuk 2016205284, *Administratie JEA, Mail [VERTROUWELIJK] (CIB) aan de heer [C-JEA] (JEA)*, p. 491; Dossierstuk 2016205284, *Administratie JEA, Mail [VERTROUWELIJK] (CIB) aan de heer [C-JEA] (JEA)*, p. 186

⁵ Dossierstuk 2017100784, *bezwaargronden*, p. 3.

5 Besluit

De Autoriteit Consument en Markt

- I. verklaart de bezwaren van de heer [A-CIB] ongegrond en handhaaft haar besluit van 17 februari 2017 met kenmerk ACM/DJZ/2017/201080.
- II. wijst het verzoek op grond van artikel 7:15, tweede lid, Awb, tot vergoeding van de kosten van juridische bijstand in de bezwaarschriftprocedure af.

Den Haag, 20 juni 2017

De Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

W.g.
drs. C.M.L. Hijmans van den Bergh MBA
Bestuurslid

Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar de Rechtbank Rotterdam, Sector bestuursrecht, Postbus 50951, 3007 BM Rotterdam. Dit moet u doen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.